

Suomi valmis geenimuuntelusta vapaaksi

(Kaleva 31.1.2010)

Ministeri Sirkka-Liisa Anttilan mielestä Suomessa pitää olla kuluttajille aina saatavilla gmo-vapaita elintarvikkeita.

Kuva: _

Geenimuunneltujen (gm) lajikkeiden viljelyn aloittamisesta Euroopan unionin alueella päättää yksin EU:n komissio, mutta tähän kuvioon saattaa tulla muutos. Komission puheenjohtajana jatkava **José Manuel Barroso** on ehdottanut, että jäsenmaat saisivat itse päättää, viljelläänkö maassa muuntogeenisesti ja millä alueilla.

"Tämä on selkeästi ilmaistu Barrosen ohjelmassa. Hän on korostanut, että tämä on asia, jossa pitäisi noudattaa päätöksenteon läheisyysperiaatetta", sanoo maa- ja metsätalousministeri **Sirkka-Liisa Anttila** (kesk.).

Kestäisi kuitenkin pitkään, Anttilan arvion mukaan 3-4 vuotta, ennen kuin EU hyväksyisi päätösvallan siirron kansalliselle tasolla.

Barroson ehdotus on Suomen hallituksen mieleen. Suomi on tukenut Hollannin kansalliseen gm-päätösvaltaan tähtäävää aloitetta. Suomen hallitus linjasi EU-selonteossa huhtikuussa 2009, että viljelijöillä pitää olla oikeus geenimuuntelusta vapaaseen tuotantoon ja kuluttajilla gmo-vapaisiin tuotteisiin.

"Suomessa pitää kuluttajille aina olla saatavilla gmo-vapaita elintarvikkeita. Jotta näin olisi, Suomessa on oltava alueita, joilla gmo:ita ei saa viljellä", Anttila sanoo.

Vaikutukset selvitettävä

Euroopassa gm-vapaiksi ovat julistautuneet muun muassa Itävalta, Puola ja Kreikka sekä lukuisat alueet, Suomessa puolestaan maataloustuottajat Uudellamaalla, Kymessä ja Kainuussa sekä monet maatilat. Anttilan mukaan alueiden julistautumiset ovat kumua toiveiden tynnyristä siihen asti, kunnes lupa kansallisiin päätöksiin EU:lta saadaan.

Anttilan mielestä tarvitaan aikalisä, jotta voidaan perinpohjaisesti selvittää gmo-lajikkeiden vaikutukset ihmiseen ja eläimiin. "Tutkittua tietoa on, mutta se ei ole kovin pitkältä ajalta ja se perustuu amerikkalaiseen ja eurooppalaiseen aineistoon."

"Kun ei ole tehty tutkimusta koto-Suomessa, ymmärrän hyvin, että kuluttajat ovat skeptisiä. Ruuasta vastaavana ministerinä minun on toimittava kuluttajien prioriteettien mukaisesti."

Maatalousministerin pohdinnoissa gmo-vapaudesta tulee Suomen valttikortti. Kun ei voi kilpailla määrällä, on kilpailtava laadulla.

"Suomi ei ikinä tule pärjäämään tanskalaisten kanssa globaaleilla markkinoilla. Se kisa hävitään varmasti, ja siinä kisassa kurjistutaan. Ainoa keino pitää yllä elintarviketuotantoa Suomessa on säilyttää omien kuluttajien luottamus, ja se säilyy, kun ketju on läpinäkyvä eli kuluttaja todella tietää, mitä on syömässä. Silloin elintärkeää on, että elintarvikkeiden päällysmarkinnat ovat kunnossa."

Anttilan mukaan elintarvikkeisiin pitäisi saada merkintä "gmo-vapaa". Näin tehtäisiin pesäeroa esimerkiksi tuontisianlihaan, josta valtaosa on peräisin gm-rehuilla ruokituista eläimistä. Toisaalta Suomessakin ruokinta gm-rehuilla on yleistynyt.

Anttila uskoo, että gmo-vapaus nousee suomalaisen elintarviketuotannon tukipilariksi, yhdeksi kolmesta. Muita vahvuuksia ovat nämä: maailmassa vähiten raskasmetalleja maaperässä ja maailman pienimmät kasvi- ja eläintautimäärät.

Viljelijätkin ovat skeptisiä.

Maaseudun Tulevaisuuden lokakuisen kyselyn mukaan 69 prosenttia viljelijöistä vastustaa gm-viljelyn aloittamista. Vajaa neljännes sallisi sen, jos gm-lajikkeet voidaan varmasti pitää erillään tavanomaisista. Vain neljä prosenttia sallisi gm-viljelyn rajoituksitta.

Ritva Setälä
kaleva@kaleva.fi